

УДК 352.075

Шитікова Л.В.¹, Попова Ю.В.²

¹ канд. економ. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. ФЕУз-319сп НУ «Запорізька політехніка»

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

Зміни в законодавстві житлово-комунального господарства є найактуальнішою проблемою та стосується інтересів населення та всього господарства України.

Особливість цих змін полягає в одночасному розвитку декількох процесів:

- організаційних. Вони пов'язані з перерозподілом повноважень житлово-комунального господарства між рівнями влади, перехід на нові форми договірних відносин;

- інституційних. Вони пов'язані з монополізацією управління житлом та комунальною інфраструктурою, перерозподілом ринків послуг.

Зміни повинні торкатись ціноутворення та мати ефективний механізм ресурсозбереження.

Стан житлово-комунального господарства в Україні на разі не задовольняє потребам населення. ЖКГ надає неякісні послуги.

Недосконала система управління ЖКГ у регіонах, зволікання процесів реформи, зношеність основних фондів галузі призвели до спаду ефективності діяльності підприємств, та погіршення якості житлово-комунальних послуг. [1, с.42]

Житлово-комунальне господарство (ЖКГ) є одним із найбільших споживачів ресурсів, характеризується галузевими підрозділами: водопостачання, житлове господарство, тепlopостачання, водовідведення, благоустрій, утилізація відходів. Збитковість підприємств комунального господарства постійно зростає.

Основна мета законодавчих змін ЖКГ – створення, функціонування та удосконалення діяльності об'єднань співвласників багатоквартирних будинків на основі включення мешканців у систему управління власним житлом.

Досягти цього можливо, при необхідності впровадження конкурентних ринкових механізмів у сфері надання житлово-комунальних послуг, а також при створенні системи контролю за якістю і обсягом послуг, що надаються населенню, контролю за збором і витрачанням коштів (сплачуються населенням як плата за послуги обслуговування житлових будинків і прибудинкових територій) [2, с.198].

Законодавчі зміни ЖКГ повинна привести до:

- створення ефективної служби для надання послуг з обслуговування комунального житлового фонду та прибудинкових територій, організаційно-адміністративне обслуговування ОСББ;

- запровадження режиму документального контролю за кількістю та якістю послуг по утриманню житлового фонду;
- запровадження стандартів, тарифів на обслуговування житлового фонду та прибудинкових територій, які передбачатимуть збільшення витрат на поточний ремонт та утримання житлового фонду за рахунок скорочення непродуктивних витрат.

Для забезпечення проведення законодавчих змін необхідне відповідне фінансування. [1, с.43]

Джерела фінансування підприємств ЖКГ:

Бюджетні кошти;

Кошти, отримані підприємствами за реалізацію своїх послуг юридичним та фізичним особам;

Кошти на утримання житлово-комунальних об'єктів, які їм належать.

Повністю за рахунок бюджетних коштів фінансуються дорожнє господарство, освітлення і прибирання територій населених місць, озеленення.

Водопровідно-каналізаційне господарство отримує лише кошти бюджету на капітальні вкладення. Міський пасажирський транспорт, житлове господарство і теплоенергетика для опалення житлових будинків вимагають виділення бюджетних дотацій.

За рахунок коштів місцевих бюджетів фінансується оновлення парку електротранспорту (тролейбусів, трамваїв) і виконується капітальний ремонт житлового фонду [3, с.125]. В існуючих житлових районах благоустрій прилеглих територій здійснюється за рахунок коштів бюджету. Вагомим чинником недостатнього фінансування підприємств галузі ЖКГ є відсутність співпраці з приватними інвесторами, міжнародними фінансовими установами, оскільки не створені сприятливі інвестиційні умови [4].

На сьогодні розмір коштів, закладених у державному бюджеті на покриття заборгованості комунальним підприємствам за надання пільг та покриття різниці у тарифах, є недостатнім.

Така ситуація сприяє зростанню у підприємств кредиторської заборгованості, обмежує їх можливості у фінансуванні таких необхідних заходів, як реконструкція, модернізація існуючих виробничих потужностей підприємств, придбання нового сучасного виробничого обладнання, результатом є погіршення фінансового стану комунальних підприємств.

Для вирішення проблеми фінансування підприємств ЖКГ перш за все необхідно забезпечити своєчасне надходження коштів за надані комунальні послуги. Зростання величини дебіторської заборгованості загрожує погіршенням фінансового стану та зниженням показників результативності діяльності підприємств комунального господарства. [5, с.159]

Вирішення визначених проблем можливо при здійсненні наступних заходів:

- аналіз причин заборгованості споживачів та робота над усуненням недоліків;

- визначення рівня платоспроможності дебіторів, джерел фінансування їх діяльності для розробки у подальшому умов роботи з даними споживачами;

- аналіз дебіторської заборгованості відповідно строкам її виникнення;

- розробка реєстру боржників залежно від категорії споживачів, суми заборгованості, строків заборгованості.

Тож можна зробити висновок, що для виведення ЖКГ країни з кризового стану необхідно забезпечити оптимальне фінансування галузі. Джерелами фінансування діяльності житлово-комунального комплексу здебільшого повинні стати власні доходи підприємств та кошти інвесторів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1.Александрова Г.М. Необхідність та зміст реформи житлово-комунального господарства в Україні. «Молодий вчений». 2015. Ч. 1, № 8(23). С. 42-44.

2.Траченко Л.А. Поліпшення якості надання житлово-комунальних послуг в контексті реформування житлово-комунального сектора. Вісник соціально-економічних досліджень. 2013. Вип. 2(49). С. 198-205.

3.Іванова Л.О. Маркетинг послуг: навч. посібник/ Л.О.Іванова, Б.Б.Семак, О.М.Вовчанська, Львів, ЛТЕУ, 2018. 508 с.

4.Кучин С.П. Особливості та перспективи розвитку сфери послуг в Україні/ С.П.Кучин, Н.В.Сарматичька //Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2011. № 3. с.43-46.

5.Євтушенко О.Н. Муніципальний менеджмент: підручник/О.Н.Євтушенко, В.М.Ємельянов, В.І. Андріяш. Миколаїв: видавництво ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. 404 с.